

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

12.

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 11-го Февраля — 1838 — Wilno. Piątek. 11-го Lutego.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 3-го Февраля.

Высочайшею Грамотою, 25-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Анны 1-й степени*, Комендантъ Александровской Цитадели въ г. Варшавѣ, Генераль-Маіоръ *Барышниковъ*.

— Высочайшими Грамотами, 26-го Декабря Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Статскіе Совѣтники, Корпусный Штабъ - Докторъ Отдѣльнаго Гвардейскаго Корпуса, *Нагуловигъ*, и Старшій Докторъ Инѣхоты того же Корпуса, *Мендъ*. (Р. И.)

— Высочайшимъ Указомъ 1-го Января, Оберъ-Секретарямъ Правительствующаго Сената *Бугинскому* и *Туманскому*, въ награду за дѣятельное участіе въ пересмотрѣ и повѣркѣ свода мѣстныхъ законовъ Западныхъ губерній, Всемилостивѣйше пожалованы знаки ордена *Св. Анны 2-й степени*, Императорскою Короною украшеннаго, служащій въ Университетѣ Св. Владимира Профессоромъ правъ Статскій Совѣтникъ *Даниловигъ*, въ награду особенныхъ трудовъ его въ первоначальномъ составленіи свода мѣстныхъ законовъ Западныхъ губерній, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Анны 2-й степени*, а Титулярные Совѣтники: Членъ Ревизионнаго Комитета, утвержденного при 2 Отдѣленіи Собственной Его Императорскаго Величества Канцелярїи *Коровицкій*, за труды его при пересмотрѣ и повѣркѣ мѣстныхъ законовъ Западныхъ губерній, и служащій въ Государственномъ Контролѣ *Вбляновскій*, въ награду трудовъ его по разнымъ порученіямъ, къ составленію свода сихъ законовъ относящихся, пожалованы Кавалерами того же Ордена *3-й степени*.

— Высочайшимъ Указомъ, 30-го Декабря, за выслугу по засвидѣтельствованію Начальства при усердномъ исполненіи своихъ должностей, установленныхъ сроковъ по выборамъ Дворянства, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Ордена *Св. Анны 3-й степени*: Секретарь Дворянства Гродненской Губерніи, Титулярный Совѣтникъ *Петръ Симоновскій*, и Судья Волковыскаго Межеваго Суда, не имѣющій чина *Богумиль Валтеръ*.

— Правительствующій Сенатъ слушалъ представленіе Г. Министра Финансовъ объ употребленіи между частными лицами гербовой бумаги на контракты, по суммѣ въ нихъ заключающейся. Приказали: Правительствующій Сенатъ, сообразивъ представленіе Г. Министра Финансовъ съ узаконеніями, находить что кромѣ допущеннаго 134 ст. Св. Зак. т. V. Уст. о пошл. при передачахъ питейныхъ сборовъ изъятія отъ употребленія крѣпостной гербовой бумаги, всѣ прочія передачи, заключаемыхъ частными лицами между собою контрактныхъ обязанностей, если они совершаются по особенному договору, должны по закону въ 94 и 96 ст. того же тома изображенному, писаны быть на крѣпостной гербовой бумагѣ по цѣнѣ предметовъ, договоромъ объятыхъ. Само собою, въ прочемъ, разумѣется, что пра-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 3-go Lutego.

Przez Najwyższy Dyplomata, 25-go Grudnia, Najłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Anny 1-go stopnia*, Komendant Alexandrowskiej cytadelli w mieście Warszawie, Jenerał-Major *Barysznikow*.

— Przez Najwyższe Dyplomata, 26-go Grudnia, Najłaskawiey mianowani Kawalerami Orderu *Sw. Stanisława 2-go stopnia*, Radzicy Stanu, Korpusowy Sztab-Doktor Oddzielnego Korpusu Gwardyi, *Nahumowicz*, i Starszy Doktor tegoż Korpusu piechoty, *Mend*. (R. I.)

— Przez Najwyższy Ukaz 1-go Stycznia, Ober-Sekretarze Rządzącego Senatu *Buczyński* i *Tumański*, w nagrodę za czynne uczestnictwo w przejrzeniu i sprawdzeniu połączenia miejscowych praw Gubernii Zachodnich, Najłaskawiey udarowani znakami orderu *Sw. Anny 2-go stopnia*, *Cesarską Koronę ozdobionego*, Professor Praw w Uniwersytecie S. Włodzimierza, Radzica Stanu *Daniłowicz*, w nagrodę szczególnych prac jego w początkowym ułożeniu połączenia miejscowych praw Gubernii Zachodnich, Najłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu *Sw. Anny 2-go stopnia*, a Radzicy Honorowi: Członek Komitetu Rewizyjnego, ustanowionego przy 2 Oddziale Własney Jego CESARSKIEY MOŚCI Kancellaryi *Korowicki*, za jego prace przy przejrzeniu i sprawdzeniu miejscowych praw Gubernii Zachodnich, i zostający w Kontrolli Państwa *Bielanowski*, w nagrodę prac jego w różnych zleceniach do ułożenia połączenia tych praw odnoszących się, mianowani Kawalerami tegoż orderu *3-go stopnia*.

— Przez Najwyższy Ukaz, 30-go Grudnia, za wyługę podług zaświadczenia Zwierzchności przy gorliwym sprawowaniu swych obowiązków, ustanowionych terminow z wyborów Dworzaństwa, Najłaskawiey mianowani Kawalerami Orderu *Sw. Anny 3-go stopnia*: Sekretarz Dworzaństwa Gubernii-Grodzienskiej, Radzica Honorowy *Piotr Symonowski* i Sędzia Wołkowyckiego Sądu Granicznego, niemający rangi, *Bogumił Walter*.

— Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu o użyciu pomiędzy osobami prywatnymi herbowego papieru na kontrakta, podług summy w nich zawierającej się. Rozkazali: Rządzący Senat, porównawszy przedstawienie P. Ministra Skarbu z prawami, znajduje, że oprócz dozwolonego 134 artykułem Połączenia praw T. V Ustawy o poszlinach przy przelewach trunkowych poborów wyjątku od użycia wyczystego herbowego papieru, wszystkie inne przelewy, zawieranych między sobą przez osoby prywatne kontraktowych zobowiązań, jeżeli te podług szczególnej nastają umowy, powinny wedle prawa w artykułach 94 i 96 tegoż tomu opisanego, bydź pisane na wieczystym herbowym papierze stosownie do wartości przedmiotów, umową objętych. Zresztą, samo przez się wypada, że prawidło to nie rozciąga się na te zdarzenia, gdzie się

вило это не распространяется на тѣ случаи, гдѣ отъ одного лица къ другому передается контрактъ по передаточной надписи, на немъ самомъ сдѣланной. (Оп Пр. Сен. 14 Января.) (С. В.)

Курскъ, 14 Января.

Января 11 го, въ 10-ть часовъ по полудни, здѣсь происходило землетрясеніе, продолжавшееся, болѣе 2-хъ минутъ, и такъ сильно, что замѣтно было качаніе люстръ и лампады, зеркала, трясеніе кроватей, отчего многіе спавшіе пробуждались. Въ другихъ домахъ, стоящихъ на краю города, посуда падала изъ шкафовъ, и висящія подъ зеркалами колокольчики сами звенѣли. Въ городахъ Курской губерніи, изъ коихъ можно было по 14 е число получить свѣдѣнія, именно: въ Суджѣ, чувствуемо было сильное землетрясеніе въ то же время какъ и въ Курскѣ, и продолжалось около двухъ минутъ; въ домахъ двери, окошки и печи тряслись. Въ г. Тымѣ вначалѣ 10-го часа многіе слышали подземный гулъ и два сильныхъ удара; потомъ началось землетрясеніе, отъ коего въ домахъ мебель и двери тряслись, лампады качались, а въ нѣкоторыхъ домахъ иконы и картины падали со стѣнъ; всѣ птицы отъ испуга перелетали съ мѣсть ночлега на другіе соседственные дворы. Въ г. Щиграхъ также было чувствуемо землетрясеніе, но гораздо слабѣе; въ г. Фатежѣ ничего подобнаго не замѣчено; въ Обоини тогожъ числа въ 45 минуты 10-го часа, было чувствуемо довольно сильное землетрясеніе; но никто не замѣтилъ съ какой стороны оно началось.

Екатеринославъ, 12 Января.

11-го числа, по полудни въ 9-ть часовъ 15 минутъ, происходило въ Екатеринославѣ землетрясеніе, продолжавшееся около 20-ти секундъ; оно было до того ощутительно, что многіхъ перепугало, и вещи, не плотно стоявшія, колебались.

Г. Бѣльцы, 12 Января.

11-го Января въ три четверти девятаго по полудни, здѣсь было сильное землетрясеніе; въ нѣкоторыхъ домахъ оно повредило крыши, трубы и стѣны; въ каменномъ Соборѣ отъ верху до низу около всякаго окошка въ стѣнахъ сдѣлались трещины, купола совсѣмъ повредились, а на колокольнѣ самые малые колокола звонили. Все это продолжалось до четырехъ минутъ.

Мѣстечко Скуляны, 12 Января.

Бессарабской Области въ м. Скулянахъ 11 Января въ 9-мъ часу по полудни, чувствуемо было сильное землетрясеніе съ подземнымъ гуломъ, продолжавшееся болѣе минуты. Всѣ жители были поражены страхомъ и выбѣжали изъ домовъ на улицы. Въ нѣкоторыхъ строеніяхъ и печахъ оказались поврежденія.

Озаконъ, 11 Января.

Сегодня, въ $\frac{1}{2}$ 9-го часа по полудни, при 22-хъ градусахъ мороза, происходило здѣсь землетрясеніе; оно имѣло направленіе съ запада и продолжалось до 4 минутъ. Это явленіе повредило многія зданія и устрасило жителей до того, что многіе выбѣжали изъ домовъ и оставались долгое время на открытомъ воздухѣ.

Нынѣшняя зима здѣсь началась съ 10 Декабря и до сего времени продолжается (что въ здѣшнемъ климатѣ весьма необыкновенно), съ такимъ холодомъ, и вьюгами, что нерѣдко сообщенія, даже и съ самыми близкими предметами города, прерывались; море же покрылось льдомъ на 20 верстъ отъ берега.

— Землетрясеніе чувствуемо было также, 11 Января въ 10 часу по полудни, въ Полтавѣ, Черниговѣ и Кременчугѣ; но значительнаго вреда не причинило. (Спб. В.)

— Намъ пишутъ изъ Яссъ, 12-го Января, что наканунѣ того дня, тамошніе жители были приведены въ испугъ землетрясеніемъ, при сильномъ морозѣ и ясною небѣ, въ три четверти 9-го часа вечера. Землетрясеніе продолжалось четыре минуты. Подземные удары, возобновлявшіеся три раза, и колебаніе земли были весьма сильные и такіе, какихъ не запомнятъ старожилы. Во многіхъ домахъ треснули стѣны и попадали потолоки. Вещи, висѣвшія на стѣнахъ сорвались съ гвоздями. Дверь одного кабинета, замкнутая ключемъ и задвижками, сама собою растворилась настѣжь. Въ нѣкоторыхъ зданіяхъ обвалились трубы и печи. Высшее сословіе города находилось, во время землетрясенія, въ театрѣ; многія дамы упали въ обморокъ, и давка при выходѣ изъ театра была ужасная. Къ счастью, не слышать доселѣ ни объ одномъ смертномъ случаѣ или значительномъ ушибѣ.

— Изъ разныхъ городовъ Новороссійскаго края и Бессарабіи получены извѣстія, что тамъ ощущено было 11 Января землетрясеніе. Въ Одессѣ случи-

z jednej na drugą osobę przelewa kontrakt na mocy przelewnego napisu, na nimże samymъ зробionego. (Opubl. przez Rz. Senat 14-go Stycznia 1838 roku.) (G. S.)

Kursk, 14-go Stycznia.

Dnia 11 Stycznia, o dziesiątej wieczoremъ было то трясеніе земли, więцей двохъ минутъ trwające, i tak mocne, że widoczne było wahanie się pajaków i żyrandoli, zwierciadeł, wstrząśnienie łózek, tak, że wielu śpiącychъ было ze snu przebudzonych. W innych domach, na brzegu miasta położonych, naczynie z szafъ wypadało i wiszące pod zwierciadłami dzwonki same dzwoniły. W miastach Gubernii Kurskiej, z których do dnia 14-go można było otrzymać wiadomości, mianowicie: w Sudży, dało się czuć mocne trząsenie ziemi w tymże czasie, co i w Kursku, które około dwóch minut trwało; w domachъ drzwi, okna i piece drżały. W m. Tymie o godzinie dziesiątej wielu słyszało łoskot podziemny i dwie mocne eksplozye, potem zaczęło się trząsenie ziemi, skutkiem którego w domachъ meble i drzwi drżały. lampy wahały się, w niektórychъ domachъ obrazy ze ścianъ spadły; wszystkie ptaki z przelęknienia przelatywały z mieysc noclegu na inne podworze sąsiednie. W m. Szczigrachъ dało się także czuć trząsenie ziemi, ale daleko słabsze; w m. Fateżu nic podobnego nie dostrzeżono. W m. Obojanie tegożъ dnia o 45 minutcie na dziesiątą, dało się czuć dość mocne trząsenie, ale nikt nie dostrzegł, z której zaczęło się strony.

Ekaterynostaw, 12-go Stycznia.

Dnia 11-go, o kwadransie na dziesiątą, было w Ekaterynostawiu trząsenie ziemi, około 20 sekund trwające, które do tego stopnia było mocne, że się wielu przelękło, a rzeczy, nie mocno stojące wahały się.

M. Bielcy, 12-go Stycznia.

Dnia 11 Stycznia, po trzech kwadransachъ na dziewiątą wieczoremъ, dało się tu czuć mocne trząsenie ziemi; w niektórychъ domachъ uszkodzone zostały dachy, kominy i ściany; w Soborze murowanym od wierzchu do dołu około każdego okna porobiły się w ścianachъ rysy, kopuła zupełnie jest uszkodzona, na wieży mniejsze dzwony same dzwoniły. Wszystko to trwało blisko czterechъ minut.

Miasteczko Skulany, 12-go Stycznia.

W Obwodzie Bessarabskimъ w m. Skulanachъ 11-go Stycznia o godzinie dziewiątej wieczoremъ, dało się czuć mocne trząsenie ziemi z podziemnymъ łoskotemъ, trwające więцей minuty. Wszyscy mieszkańcy byli przelęknieni i powybiegali z domówъ na ulice. W niektórychъ budowachъ i piecachъ okazały się uszkodzenia.

Oczakow, 11-go Stycznia.

Dzisiaj, o trzech kwadransachъ na dziewiątą wieczoremъ, przy 22 stopniachъ mrozu, было то trząsenie ziemi, w kierunku z zachodu i trwało do 4 minut. Zjawisko то uszkodziło wiele budowli i przelękło mieszkańcówъ так, że powybiegali z domówъ i przezъ długi czasъ na otwartemъ zostawali powietrzu.

Zima terazniejsza zaczęła się tu 10-go Grudnia i dotądъ trwa (co w tutejszymъ klimacie jestъ niezwyčajnymъ), z takimi mrozami i zawiejami, że często komunikacye, z najbliższemi nawetъ przedmieściami, były przerwane; a morze zamarzło na 20 wiorstъ od brzegu.

— Trząsenie ziemi dało się także czuć, 11-go Stycznia o godzinie dziesiątej wieczoremъ, w Połtawie, Czernihowie i Krzemieńczuku; ale znacznego uszkodzenia nie zrobiło. (G. S. P.)

— Z Jassъ donoszą pod dnemъ 12-m Stycznia, że w wigilię dnia tego, mieszkańcy tameczni byli przerażeni trząseniemъ ziemi, przy wielkimъ mrozie i pogodnemъ niebie, o trzech kwadransachъ na dziewiątą wieczoremъ. Trząsenie trwało cztery minuty. Ekplozye podziemne, trzy razy powtórzone i wahanie się ziemi były nader mocne tak, że nikt z najstarszychъ mieszkańcówъ nie pamięta podobnychъ. W wielu domachъ porysowały się ściany i pozapadały sufity. Rzeczy na ścianachъ wiszące upadły z gwoździ. Drzwi jednego gabinetu, zamknięte na klucz i zasuwkami, same się otwożyły. W niektórychъ budowachъ porozpadały się kominy i piece. Znakomitsi mieszkańcy miasta znajdowali się pod czasъ trząsenia ziemi w teatrze; wiele dam omdlało, a ściskъ przy wyjściu z teatru byłъ niezmierny. Szczęściemъ, nie słychać dotądъ o żadnymъ przypadku śmierci albo znacznemъ skaleczeniu.

— Z różnychъ miastъ kraju Noworossyjskiego i Bessarabii otrzymano wiadomości, że tamъ 11-go Stycznia dało się czuć trząsenie ziemi, W Odessie zdarzyło się

лось оно въ девять часовъ 11½ м. вечера, а въ большей части другихъ городовъ показано оно въ концѣ девятаго часа, кромѣ Аккермана и Никопля, гдѣ показываютъ его послѣ девяти часовъ. Разность эту во времени, зависящую отчасти отъ различія въ географической долготѣ, слѣдуетъ, впрочемъ, вѣрнѣе, отнести преимущественно къ разности въ ходѣ часовъ. — Сообщаемъ извлеченія изъ дошедшихъ къ намъ свѣдѣній объ этомъ замѣчательномъ явленіи природы.

Въ Кишиневѣ сотрясеніе было очень сильно; въ цѣломъ городѣ не осталось почти ни одного дома безъ поврежденія, болѣе или менѣе значительнаго.

Въ Аккерманѣ сотрясеніе было также довольно сильно, и произвело много трещинъ въ стѣнахъ; тамъ замѣчено два удара съ сильнымъ гуломъ.

Въ Тирасполѣ во многихъ строеніяхъ, въ стѣнахъ, печахъ и трубахъ произошли трещины; въ двухъ мѣстахъ развалились трубы и разбилось нѣсколько стеколъ; но важныхъ поврежденій не было.

Продолженіе землетрясенія въ трехъ означенныхъ городахъ показано вездѣ около трехъ минутъ.

Въ Херсонѣ, Анаевѣ и Никополѣ оно не произвело никакихъ поврежденій; замѣчено два удара; полагаютъ, что оно продолжалось 1½ минуты.

Въ Перекопѣ, въ некоторыхъ домахъ треснули стѣны и печи. Продолженіе землетрясенія полагаютъ около двухъ минутъ. Термометръ Реомюра въ нѣсколько времени до землетрясенія, показывалъ 15°, а немедленно по сотрясеніи, 18° морозу; барометръ былъ на 29' 2", а потомъ 30' 6". Передъ тѣмъ были матели и около двухъ недѣль постоянные морозы.

Въ Симферополѣ землетрясеніе продолжалось не болѣе минуты; многіе жители, но не всѣ, слышали подземный гулъ. Поврежденій не было никакихъ. Термометръ, при сѣверозападномъ вѣтрѣ, показывалъ 9° морозу; утромъ того же дня было 12, а въ полдень 5 градусовъ морозу.

По частнымъ письмамъ извѣстно, что землетрясеніе ощущено также, съ одной стороны, въ Эвпаторіи, а съ другой въ Тульчинѣ и Бердичевѣ. (С. П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 5-го Февраля.

Послѣдняя книжка журнала законовъ содержитъ постановленіе касательно связей студентовъ всякаго рода, которые строго запрещаются.

— Между устройствами внутренняго управленія, находится предписаніе, чтобы возные или такъ названые городскіе служители, были избираемы изъ военныхъ инвалидовъ, неполучающихъ жалованья изъ казны.

— Изъ Вальдброеля въ Кельнскомъ округѣ уведомляютъ, что тамошнее Евангелическое общество, не будучи въ состояніи отправлять службы по причинѣ закрытія церкви угрожающей обрушеніемъ, и не находя приличнаго зданія для сей цѣли, обратилось къ Католическому обществу съ просьбою, чтобы ему дозволено было отправлять службу въ ихъ церкви. Католическое общество охотно согласилось на сіе съ условіемъ, если на то согласится духовное начальство, которое въ томъ неотказало. (G. C.)

— Кельнская газета по Франконскому Меркюрю отъ 1-го ч. с. м. объявила, что въ послѣднихъ числахъ Января на одной почтовой повозкѣ замерзла предъ станціею между Магдебургомъ и Гальберштадтомъ кондукторъ и почталіонъ и, какъ догадывались, отъ водки, которую они хотѣли согрѣться, но вмѣсто того уснули на вѣкъ. Обѣ лошади безъ проводника благополучно прибыли на станцію. Намъ поручено объявить, что это извѣстіе есть совершенная выдумка. (A.P.S.Z.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 4-го Февраля.

Король намѣренъ вознаграждать потери, какія потеряла Принцесса Марія при пожарѣ Готскаго замка. Приданое ея и другія вещи, которыя должны быть возвращены, заказаны у тѣхъ же художниковъ и купцовъ, которые прежде ихъ доставили. Вообще убытокъ понесенный Герцогинею Виртембергскою полагаютъ на 800,000 фран. Невозвратною потерю почитаютъ прекрасный старинный камень, который подарилъ Король Обвяхъ Сицилій Фердинандъ, своему зятю Герцогу Орлеанскому и который, Король Французовъ, далъ своей дочери при отъѣздѣ изъ Парижа.

— Герцогъ Орлеанскій заказалъ столовой приборъ, который будетъ стоить отъ 3 до 900,000 фр. Онъ въ симметрическомъ порядкѣ будетъ представлять прекраснѣйшія зданія и памятники столицы.

о 11½ минуты на dziewiątą wieczorem, a w większej części miast innych dało się czuć pod koniec godziny dziewiątej, oprócz Akkermanu i Nikopolu, gdzie się to przytrafiło po dziewiątej. Tę różnicę czasu, zależącą po części od różnicy długości geograficznej, należy bez wątpienia przypisać nade wszystko niezgodności zegarów — Udzielamy wyciąg z doszłych do nas wiadomości o tém pamiętném zjawisku przyrodzenia.

W Kiszyniewie wstrząśnienie było bardzo mocne; w całym mieście żadnego prawie nie zostało domu bez uszkodzenia, mniej więcej znacznego.

W Akkermanie wstrząśnienie było także dość mocne; wiele rysów ukazało się w ścianach; dały się tam czuć dwie eksplozje z mocnym łoskotem.

W Tiraspolu w wielu budowach, w ścianach, piecach kominach porobiły się rysy; w dwóch miejscach rozpadły się kominy i kilka szyb rozbiło się; ale znaczniejszych uszkodzeń nie było.

Trzęsienie ziemi we trzech pomienionych miastach trwało około trzech minut.

W Chersonie, Anapie i Nikopolu nie zrządziło żadnych uszkodzeń; dały się czuć dwie eksplozje; sądzą, że to trzęsienie trwało półtorej minuty.

W Perekopie, w niektórych domach popękały się ściany i piece. Trzęsienie ziemi trwało około dwóch minut. Termometr Reaumura nieco przed trzęsieniem wskazywał 15°, a wraz po wstrząśnieniu 18° mrozu; barometr był na 29' 2", a potem 30' 6". Przedtém panowały zawieje i około dwóch tygodni stałe mrozy.

W Symferopolu trzęsienie ziemi trwało nie więcej nad minutę; wielu mieszkańców, ale niewszyscy, słyszeli łoskot podziemny. Szkod żadnych nie zrządziło. Termometr, przy wietrze północno-zachodnim, wskazywał 9° mrozu; zrana dnia tegoż było 12, a o południu 5 stopni mrozu.

Z listów prywatnych wiadomo, że trzęsienie ziemi, dało się także czuć, z jednej strony, w Eupatoryi, a z drugiej w Tulczynie i Berdyczewie. (P. P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P R U S S Y.

Berlin, 5-go Lutego.

Ostatni zeszyt dziennika praw obeymuje postanowienie, tyczące się związków studentskich wszelkiego rodzaju, które surowo zakazane zostały.

— Między urządzeniami zarządu krajowego, jest jedno polecające, ażeby na woźnych, czyli tak zwanych sług miejskich, używano инвалидовъ wojskowych, ze skarbu publicznego niepłatnych.

— Donoszą z Waldbroel w obwodzie Kolońskim, że tameczna gmina ewangelicka, będąc pozbawiona domu modlitwy, przez zamknięcie kościoła, grożące zawaleniem, i nie znajdując żadnego gmachu, w którymby dostateczne pomieszczenie na ten cel być mogło, udała się do gminy katolickiej z prośbą o pozwolenie, aby w jej kościele nabożeństwo swe odbywała. Gmina katolicka przychyliła się nychętniej do tego, pod warunkiem potwierdzenia ze strony zwierzchności duchownej, która takowego nie odmówiła. (G. C.)

— Gazeta Kolońska, podług Frankońskiego Merkurgo, pod d. 1 t. m. donosi, że ostatnich dni Stycznia, na Pruskim powozie pocztowym, przybyli zmarzli konдуктор i pocztylion na stacyą między Magdeburgiem a Halbersztadtem, i, jak się domyślają, skutkiem upicia się od wódki, którą chcieli się zegrzeć, lecz potem zasnęli na wieczne nieobudzenie się. Konie szczęśliwie bez woźnicy przybyły na stacyą. Upoważnieni jesteśmy donieść, że wiadomość ta jest czystym wymysłem.

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 4 Lutego.

Król ma wynagrodzić szkody, jakie Xiężniczka Marya poniosła przez pożar w zamku Gotha. Wyprawa i insze rzeczy, które właśnie znowu mają być sporządzone, zamówione zostały na nowo u tychże rzemieślników i kupców, którzy pierwiej je dostarczyli. W ogólności szkodę, którą poniosła Xiężna Wirtemberska, szacują na 800,000 fr. Jako niepowrotną stratę wymieniają jeden dawny kamień nadzwyczajnej piękności, który zmarły Król Ferdynand Odyga Syocylij, darował swojemu zięciowi, Xięciu Orleañskiemu, a który Król Francuzów oddał swej córce przy jej odjeździe z Francyi.

— Xiąże Orleañski zamówił serwis stołowy, który ma kosztować 8 do 900,000 fr. Będzie on wystawiał w porządku symetrycznym najpiękniejsze budowle i pomniki stolicy.

— *Presse* утверждаетъ, что Маршалъ *Soult* съ 10 ч. пр. м. находится инкогнито въ Парижъ; здоровье его теперь опять совершенно восстановлено и полагаютъ, что чрезъ нѣсколько дней онъ будетъ участвовать въ занятіяхъ Палаты Перовъ. Напротивъ Маршалъ *Jeraps* сильно заболѣлъ хирагрою.

— По донесеніямъ *Gazette de France*, Г. *Ганнекенз* подалъ въ отдѣленіе Палаты Депутатовъ прошеніе подписанное 453 учениками правовѣденія, чтобы Пантеонъ возвращенъ былъ для Католической службы.

— Известный композиторъ вальсовъ *Страусъ*, едва 31 ч. пр. м. самымъ жалкимъ образомъ не лишился жизни. Онъ дирижировалъ оркестромъ на балу у Австрійскаго Посланника и возвращаясь домой взялъ на улицѣ карріолетъ, не замѣтивъ, что извозчикъ чрезвычайно былъ пьянъ. Такъ какъ было холодно и туманно, то онъ закутался въ свою шинель, полагаясь безопасно на проводника. Вдругъ выскочилъ изъ экипажа извозчикъ; Г. *Страусъ* невольно послѣдовалъ за нимъ, упалъ на землю и очутился надъ самою Сеною. Извозчикъ до половины стоялъ уже въ водѣ. Г-нъ *Страусъ* отъ ушиба при паденіи, лишился памяти, и когда опомнился, все еще находился на берегу Сены. Напрасно прося помощи и не видя ни кучера ни лошади, онъ принужденъ былъ идти домой пѣшкомъ. Невѣдомо еще случался ли кучеръ жертвою неосторожности или ушелъ. Г. *Страусъ* боленъ.

5-го Февраля.

Вчера вечеромъ принималъ Король Барона *Пеле*, Маркиза *Рей*, Барона *Марель*, Герцога *Масса* и многихъ членовъ Палаты Депутатовъ.

— Болѣзнъ Г-на *Истуриса* не дозволила ему отправиться въ Мадридъ вмѣстѣ съ Герцогомъ *Фриаскино*; послѣдній надѣется быть Испанскимъ Посланникомъ въ Лондонъ вмѣсто Г-на *Авилара*.

— Пишутъ изъ Тулона отъ 30 ч. пр. м. что эскадра Контръ-Адмирала *Лаланда*, по окончаніи своей миссіи, опять вошла въ тамошній портъ.

— Акціи общества занимающагося въ департаментѣ Па де Кале отысканіемъ угольныхъ копей, нѣсколько дней увеличились отъ 5,000 до 10,000 фран. а посему на 100 проц., потому, что, какъ говорить, нашли весьма значительныя копи угля.

— *Министерскій вестерній журналъ* содержитъ слѣдующую телеграф. депешу отъ 2 Февраля: „*Эспартеро* получивъ извѣстіе о новомъ покушеніи Карлистовъ противъ Бальмазеды, близъ Вилларкайо соединился 27-го числа съ Генер. *Латре*; онъ имѣетъ 16 батал. *Гарсія* 25-го числа въ Сьерра Алькофрацъ соединился съ *Талладою*. *Аспирозъ*, на пути изъ Куэнсы и Генералъ *Санс*, хотѣли 26 ч. присоединиться къ *Улибарри*. Генералъ *О’Доннелъ* 31-го ч. возвратился на свой постъ при Гернани.“

— Въ письмѣ изъ Ст. Себастьяна отъ 29 ч. пр. м., говорятъ, что Карлисты въ прошлую ночь овладѣли укрѣпленіемъ Амесагана.

— Дравительство получило сегодня двѣ телеграф. депеши изъ Байонны отъ 3-го ч., слѣдующаго содержания: „*Эспартеро* близъ Бальмазеды напалъ на Карлистовъ и отразилъ ихъ къ Орантіа, откуда 31-го ч. также они вытѣснены, хотя получили подкрѣпленіе четырехъ баталіон. Они лишились 100 убитыми и между ними своего начальника Маркиза *Бобедо*. Прибывшій 28-го ч. въ Пампелону бригадиръ *Леонъ*, на пути напалъ въ располхъ на Карлистерскій баталіонъ, который лишился многихъ убитыми и 40 взятыми въ плѣнъ. 31-го ч. онъ опять при *Эшаррѣ* напалъ и разбилъ Карлистовъ, послѣ чего они собрались въ Ульзамской долины и оставили пограничныя долины. По случаю битвы близъ Бальмазеды, въ Вильбао происходили публичныя увеселенія.“

— Сегодня въ 6½ час. утра, термометръ показывалъ здѣсь 7 град. мороза. (A.P.S.Z.)

Марсель, 28-го Января.

Изъ Алжира прибылъ сюда корабль *Cerberus*. Письма доставленныя имъ сообщаютъ, что между Арабами, которымъ *Абдель-Кадеръ* велѣлъ недавно отрубить головы, находилось нѣсколько шенковъ, прибывшихъ въ Алжиръ, чтобы узнать, будутъ ли они по Тафискому договору принадлежать къ Эмиру или къ Французскому Правительству. Это съ ихъ стороны сомнѣніе было, по мнѣнію Эмира, преступленіемъ заслуживающимъ наказаніе. Въ отомщеніе за то, Маршалъ *Вале* велѣлъ заключить 15 такихъ Арабовъ, которые живя въ Французскихъ владѣніяхъ, отправлялись къ *Абдель-Кадеру*. Между ними находится *Мустафа Бенъ Шарни*, прежній гакетъ въ Блидѣ, въ приверженности котораго Французы весьма сомнѣваются. Во время отплатія *Цербера*, Эмиръ началъ переговоры на счетъ уступки изъ Блиды. Уговорились, что этотъ городъ будетъ переданъ Французамъ въ Маргъ, чтобы между тѣмъ жителямъ, которые

— *Dziennik Presse* donosi, że Marszałek *Soult* już od d. 10 z. m. incognito znajduje się w Paryżu. Zdrowie jego znowu w dobrym jest stanie, i rozumieją, że za dni kilka będzie mógł mieć udział w zajęciach Izby Parów. Marszałek *Gérard* skutkiem podagry mocno jest chory.

— Podług *Gazette de France*, P. *Hennequin*, złożył na biurze Izby Deputowanych prośbę, podpisaną przez 453 uczniów prawa, ażeby Panteon znowu oddany był na Katolickie nabożeństwo.

— Sławny kompozytor walców *Strauss*, zaledwo nie utracił d. 31 z. m. życia najniebezpieczliwszym sposobem. Dyrgował on orkiestrą na balu u Posta Austryackiego, i powracając do domu wziął na ulicy kabriolet, nie zważając, że woźnica nadzwyczaj był pijany. Ze było zimno i mgliście, ukłcił się przeto w płaszcz swój i spuścił się bez obawy na swojego przewodnika. Nagle wyleciał z powozu furman siedzący przy nim, P. *Strauss* prawie poniewolnie poszedł za tym przykładem, upadł na ziemię i wyrzucił tuż przed sobą — Sekwanę. Woźnica był już po biodra w wodzie. P. *Strauss* przez wstrząśnienie od upadku stracił przytomność, a gdy przyszedł do siebie, znajdował się jeszcze nad brzegiem Sekwany. Nadaremno wołał pomocy, nie widząc ani woźnicy, ani powozu, przymuszony był piechotą iść do domu. Jeszcze nie wiadomo, azali woźnica padł ofiarą nieostrożności, albo uciekł. P. *Strauss*, jest chory.

Dnia 5.

Wczora wieczorem Król przyjmował Barona *Pellet*, Margrabiego *Rey*, Barona *Mareuil*, Xięcia *Massa* i wielu członków Izby Deputowanych.

— Choroba P. *Isturiz* niedozwoliła mu odjechać razem z Xięciem *Frias* do Madrytu. Ostatni spodziewa się, że będzie mianowany na miejscu P. *Aguilar*, Posłem Hiszpańskim w Londynie.

— Donoszą z Tulonu pod d. 30 z. m., że eskadra Kontr-Admirała *Lalande*, gdy misya jego już się ukończyła, znowu przybędzie do tamecznego portu.

— Akcje towarzystwa, które się w Departamencie Pas-de-Calais, zajmuje wyszukaniem pokładów węgla, od dni kilku na tutejszey giełdzie podniosły się z 5,000 na 10,000 fr., a zatem wprost o 100 proc., gdyż miano natrafić na bardzo znaczny pokład węgla.

— Ministeryalny dziennik wieczorny zawiera następującą depeszę telegraficzną z Bayonny pod d. 2 Lutego: „*Esparterro* na wiadomość o nowém kuszeniu się Karolistów przeciwko Balmasedy, d. 27 pod Villarcayo, połączył się z Jenerałem *Latre*, ma on pod swojemi rozkazami 16 batalionów. *Garcia* d. 25 w Sierra de Alcoraz połączył się z *Tallada*. *Aspiroz*, idący z Cuenca, i Jenerał *Sanz* chcieli d. 26 przyłączyć się do *Ulibarrego*. Jenerał *O’Donnel*, d. 31 powrócił na swoje stanowisko pod Hernani.“

— W liście z St. Sebastian pod d. 29 z. m. donoszą, że Karoliści nocy poprzedzającej opanowali twierdzę Ameszgana.

— Rząd otrzymał dzisiaj dwie depesze telegraficzne z Bayonny pod d. 3 następującej treści: „*Esparterro* uderzył na Karolistów pod Balmaseda i cofnął ich do Orantia, z kąd d. 31 również wypędzeni zostali, chociaż otrzymali cztery bataliony w posiłku. Mieli oni 100 zabitych, pomiędzy którymi, dowódcę swego Margrabiego *Bobeda*. Przybyły d. 28 do Pampelony Brygadyer *Leon*, po drodze uderzył niespodzianie na batalion Karolistowski, który stracił wiele ludzi w zabitych i 40 wziętych w niewolę. D. 31 Karoliści pod *Echarry* znowu zostali napadnięci i pobici, po czém skoncentrowali się na dolinie *Uzama* i opuścili doliny na granicach. Z okoliczności rozprawy pod Balmaseda, w Bilbao dane były publiczne zabawy.“

— Dzisiaj o pół do 7 rano termometr pokazywał tu 7 stopni mrozu. (A.P.S.Z.)

Marsylia, 28 go Stycznia.

Zawinał tu z Algieru okręt *Cerberus*. Dowiadujemy się z listów, które przywiozł, że między Arabami, którym nie dawno kazał *Abdel-Kader* głowy pociąć, zaszydowało się kilku Szeików, którzy jechali do Algieru, celem wywiadzenia się, czy podług traktatu Tafisńskiego, należeć będą do Emira, czyli też do Rządu Francuzkiego. Ta z ich strony wątpliwość, była w oczach Emira zbrodnia, godną ukarania śmiercią. Prawem odwetu kazał Marszałek *Valée* więzić 15 takich Arabów, którzy, mieszkając w terytorium francuzkiem, jeździli do *Abdel-Kadera*. Między temi jest *Mustafa Ben Chargny*, dawniejszy Hakam w Blidzie, którego wierność jest mocno podeyrzana Francuzom. W tenczas, kiedy *Cerberus* odpływał, rozpoczął Emir układy względem ustąpienia z Blidy. Zgodzono się, że to miasto będzie oddane Francuzom w Marcu, ażeby tym mieszkańcom, którzyby nie chcieli zostawać pod Rządem Francuzkim, dać czas do namysłu i uporząd-

не желаютъ оставаться во Французскомъ владычѣ, дать время одуматься и устроить дѣла.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Орана, состояніе не большой, недавно основанной, военной колоніи въ Мисергинѣ, весьма благополучно, а Спаги охотно принимаютъ за земледѣліе. Не менѣе усердно предаются воздѣлыванію земли, Жуавы, которымъ теперь достались не столь плодородныя окрестности какъ Спагамъ. Объявленъ приказъ, по силѣ котораго оставшимъ солдатамъ, желающимъ поселиться подъ Ораномъ, отпускается не только земля но и скотъ и единовременное во всемъ пособіе. Открытіе новыхъ колодезей и источниковъ изобилующихъ водою, есть важное во всякомъ отношеніи обстоятельство. (G. C.)

А Н Г Л И Я.

Лондонъ, 27-го Января.

Ея Величество Королева давала сегодня аудіенціи Министрамъ, Лорду Мелбурну, Лорду Гленелю и Главноначальствующему надъ арміею, Лорду Гиллю. Вчера Королева присутствовала при представленіи Гамлета въ Друриланскомъ театръ; она хотѣла оставаться инкогнито, но къ концу втораго акта раздалось громозвучное восклицаніе: Королева, такъ, что Ея Величество принуждена была подойти къ передней части ложи, послѣ чего пропѣть Англійскій народный гимнъ.

— Въ Министерствѣ Иностран. Дѣлъ опять былъ кабинетный совѣтъ, уже въ четвертый разъ на этой недѣлѣ.

— Съ Ново-Йорскимъ пакетботомъ Сидонъ, который 2 ч. отправился изъ Америки, получены кое какія новыя извѣстія изъ Канады, которыя впрочемъ при всей своей обширности, содержать не болѣе, какъ послѣднія донесенія оттуда.

— Нью-Йоркскій Вѣстникъ увѣдомляетъ, что Капитанъ Рей изъ Нантукета открылъ при Гвармеи въ Перу вторую Помпею; онъ нашелъ тамъ муміи, монеты, сосуды удивительной формы и другія интересныя вещи. (A.P.S.Z.)

3-го Февраля.

Королева написала письмо къ Графу Мюнстеру, одному изъ сыновей покойнаго Короля, что она утверждаетъ назначенный своимъ дадею пенсіонъ для дѣтей его, т. е. по 1,200 фун. стер. каждому сыну и по 500 фун. стер. каждой дочери въ годъ.

— Лѣта жизни нашихъ Министровъ слѣдующія: первый Министръ Лордъ Мелбурнъ, 58 лѣтъ; Лордъ Коттенгемъ, 58; Лордъ Лансдоунъ, 57; Лордъ Дунканнонъ, 56; Лордъ Джон Россель, 45; Лордъ Пальмерстонъ, 55; Лордъ Гленелъ, 54; Лордъ Голландъ (Канцлеръ въ Ланкастеръ) 64; Лордъ Минто (морской Министръ), 55; Лордъ Лихфильдъ (Генераль-Почтмейстеръ), 42; Г. Спрингъ Рейсъ (Мин. Финан.), 47; Сиръ Д. Гобгоузъ (Индійской Контроли), 50; Лордъ Пьюлгрэвъ, 40; лѣта Министра торговли Г-на Пулетта неизвѣстны.

— Здѣсь получено извѣстіе изъ Нью-Йорка отъ 6 Января, что Королевскіе волонтеры напавъ ночью на Американскій пароходъ, принадлежащій частнымъ лицамъ и находившійся при островѣ Нави, зажгли его, и часть экипажа умертвили, по той причинѣ, что посредствомъ сего судна удерживали сообщеніе съ Канадою нѣкоторые начальники тамошняго мятежа, скрывшіеся на помянутой островѣ. Хотя сей корабль стоялъ въ предѣлахъ Соединенныхъ Штатовъ, впрочемъ нѣтъ сомнѣній, что неприятный этотъ случай мирнымъ образомъ будетъ оконченъ. (G. C.)

Г Е Р М А Н І Я.

Веймаръ, 7-го Февраля.

Е. Кор. Высоч. Великій Герцогъ, за нѣсколько дней во время придворнаго бала внезапно заболѣлъ столь сильно, что признано нужнымъ пустить больному кровь. Изданный сегодня утромъ бюлетень, хотя не очень благопріятенъ, но въ продолженіе дня здоровье больнаго явно улучшилось. Ея Высоч. Великая Герцогиня почти все время проводитъ у кровати больнаго. (G. C.)

Ганану, 31-го Января.

Мы провели ужасную ночь. Сегодня въ 2 часу по полуночи въ Вецларскомъ домѣ на Нейштадтской площади пламя обхватило кровлю и только съ неутомимою дѣятельностію около 4-хъ часовъ удалось остановить пламя. Едва успѣли удалиться пожарные на отдыхъ, послѣ утомительной работы, какъ въ 6 час. снова загорѣлось на шланочной фабрикѣ, гдѣ на верху было складено сѣно. Хотя тотчасъ подоспѣли на помощь пожарные, но въ этомъ довольно большомъ зданіи сгорѣла кровля и едва въ 8 час. пламя остановлено. (A.P.S.Z.)

ШВЕЦИЯ И НОРВЕГІЯ.

Стокгольмъ, 30-го Января.

Хотя любимый нашъ Монархъ въ продолже-

кованія интересовъ.

— Остатніе донесенія зъ Орану, представляютъ станъ маłej колоніи войсковой въ Мисергинѣ, не давно запровадзoney, бардо помыслным, Spahów заъ, jako chętnie oddających się rolnictwu. Niemniej chętnemi do uprawy gruntów pokazują się także Żuawowie, którym teraz dostały się okolice mniej żyzne, jak Spahom. Ogłoszony został rozkaz dzienny, zapewniający wszystkim żołnierzom dymisyonowanym, osiadać pod Oranem chcącym, nie tylko grunta, ale bydło i jednorazową we wszystkich zapomogę. Odkrycie nowych studni i źródeł, dostarczających podostatkіем воды, jest wypadkiem z wielu względów wielce ważnym. (G.C.)

А Н Г Л И Я.

Лондонъ, дня 27 го Стycznia.

Крѳлова давала здисіа аудыенцые Міністромъ Лордови Melbourne, Лордови Glenelg і naczelnemu dowódcy wojska Lordowi Hill. Wczora wieczorem Królowa znajdowała się na reprezentaцyi Hamleta w театrze Drurylane; N. P. chciała pozostać incognito, lecz ku końcowi drugiego aktu, okrzyk: „Królowa” rozległ się tak głośno, że Jey Kr. Mość widziała się zmuszoną ukazać się loży, po czym zaśpiewano angielską pieśń narodową.

— W wydziale zewnętrznym, była dzisiaj znowu Rada Gabinetowa, już czwarta na tym tygodniu.

— Statek pocztowy z Nowego-Yorku Siddons, który d. 2 wypłynął z Ameryki і wczora przybył do Liverpool, przywiózł nowsze nieco wiadomości z Kanady, które jednak, pomimo swej szczegółowości, nie wiele więcej zawierają, jak ostatnie ztamąd doniesienia.

— Podług doniesień New-Yorker-Herald, Kapitan Ray z Nantucket pod Guarmey w Peru, odkrył drugą Pompeję; znalazł tam mummie, monety, flasze dziwny formy і inne interessujące przedmioty. (A.P.S.Z.)

Дня 3-го Lutego.

Крѳлова написала до Hr. Münster, jednego z synów nieboszczyka Króla, że utrzymuje wyznaczony przez stryja swego etat dla jego dzieci, to jest: po 1,200 fun. szter. на каждего сына, а по 500 fun. szt. dla каждей córki rocznie.

— Wiek życia terażniejszych Ministrów naszych jest następujący: Pierwszy Minister Lord Melbourne, 58 lat; Lord Cottenham, 58; Lord Landsdowne, 57; Lord Duncannon, 56; Lord John Russel, 45; Lord Palmerston, 55; Lord Glenelg, 54; Lord Holland (Kancelarz w Lancaster), 64; Lord Minto (minis. marynarki), 55; Lord Liechfield (Pocztmistrz Jeneralny), 42; P. Spring Rice (Min. skarbu), 47; Sir J. Hobhouse (Kontrol. Indyjsk), 50; Lord Mulgrave 40. Wiek Ministra handlu, P. Poulet Thompson, nie podany.

— Otrzymano tu wiadomość z Nowego-Yorku, daty 6-go Stycznia, że ochotnicy Królewscy, napadłszy nocną porą на statek parowy Amerykański będący prywatną własnością, а stojący przy wyspie Navy, podpalili go і część znajdujących się на nim ludzi zamordowali, z powodu, że за pośrednictwem tego statku utrzymywали związek z Kanadą niektórzy naczelnicy powstania tamecznego, którzy się schronili на rzeczoną wysepkę. Lubo statek, о którym мowa, stał в границах Stanów Zjednoczonych, nie można przecież wątpić, że nieprzyjemny ten wypadek ugodliwą drogą załatwiony będzie. (G. C.)

Н І Е М С К І.

Веймаръ, 7 го Lutego.

J. Kr. Wys. Wielki Xiążę zastabł przed kilką dniami на балу dworskim tak mocno, że uznano potrzebę puszczania krwi dostojnemu pacjentowi. Wydany dziś rano бюлетень zdrowia nie był naysmyslniejszy, ale в ciągu dnia nastąpiło widoczne polepszenie zdrowia. Jey Kr. W. Wielka Xiężna jest prawie nieustannie dniem і nocą przy łóżku chorego. (G. C.)

Hanau, 31 го Stycznia.

Przżyliśmy noc okropną. Dzisiaj po 1-ey rano, uderzono на gwałt ogniowy: dach domu Wetzlara на rynku Neustadzkim był в wptomieniach і tylko przygotliwym usiłowaniu udało się około godz. 4 do tyła przytłumiać ogień, że domom sąsiedzkim niezagrażało niebezpieczeństwo. Zaledwo znajdujący się przy ratunku mieszkańcy odeszli odpocząć po trudnych pracach, gdy o godz. 6 nagle wybuchnął pożar в budowie pewney fabryki kapeluszw, gdzie на wierzchu był skład siana. Chociaż з ratunkiem dość прędkо поспіешзono, jednak spalił się cały dach tey ogromney budowy і dopiero około godz. 8 ogień ugaszono. (A.P.S.Z.)

SZWECYA I NORWEGIA.

Стокгольмъ, 30-го Stycznia.

Lubo kochany ośobiście nasz Monarcha, umie od

ни 30 лѣтъ ненарушимо сохраняеть все предрасудки въ Швеціи какъ и Норвегіи, при всемъ томъ есть недовольные. Несмотря на то, что Король есть старшій изъ царствующихъ нынѣ Европейскихъ Государей, однако вовсе неопасаются, чтобы онъ скоро умеръ. Сильною рукою онъ держитъ скипетръ, а кромѣ того особенно искусно избѣгаетъ своихъ противниковъ какъ внутри такъ внѣ собранія чиновъ, и Швеція никогда небыла въ такомъ цвѣтущемъ состояніи какъ теперь. Впрочемъ политика равно какъ и трактаты, въ пользу вступленія на престолъ Королевскаго сына.

— Наслѣдникъ Приицъ давалъ великолѣпный обѣдъ въ день тезоименитства своего родителя, 26 Января.

— Король пожаловалъ орденомъ Серафимовъ Гр. *Бюрнстерна*, Шведскаго Посланника при Лондонскомъ дворѣ.

— Переговоры на счетъ торговаго трактата между Швеціею и Россіею, неокончены въ прошломъ году, по той причинѣ объявлено распорядженіе, что въ продолженіе зимнихъ мѣсяцевъ, будетъ имѣть силу прежній трактатъ. (G. C.)

Д а н и я.

Копенгагенъ, 30-го Января.

70-лѣтній Король нашъ, не взирая на преклонныя лѣта свои, наслаждается вождѣльннмъ здоровьемъ и лично предсѣдательствуетъ въ Совѣтъ Министровъ.

— Кабинетнымъ рескриптомъ отъ 27 Декабря, определено, что съ 1-мъ ч. Мая 1843 года прекращается Азіатская компанія, со всякими присвоенными ей привиллегіями.

— Известно всемъ любителямъ изящныхъ искусствъ, что знаменитый ваятель *Торвальдсенъ*, вознамѣрился основать въ Даніи музей. — Соотечественники художника съ восхищеніемъ согласились быти участниками въ его предпріятія и въ тоже время начали собирать добровольныя на сей предметъ приношенія, которыя 23 ч. Января простирались уже до 36,700 рейхсталеровъ. (O. G. Ц. II.)

И т а л і я.

Римъ, 20-го Января.

Здѣсь носятъ слухи, что при первомъ собраніи членовъ консисторіи, Папа, во уваженіе ходатайства Дворовъ, состоящихъ въ дружественныхъ отношеніяхъ съ Римомъ, возведеть въ Кардинальское достоинство двухъ чужестранцевъ. (O. G. Ц. II.)

И с п а н і я.

Мадридъ, 27-го Января.

Слышно, что Г. *Офалія* вчера уже хотѣлъ предложить Королевъ на счетъ увольненія своего отъ должности, но друзья его воспрепятствовали ему.

— Генералъ *Нарвазъ* получилъ команду надъ войскомъ назначеннымъ противу *Базиліо Гарсіи*. (G. C.)

Людю, 16-го Января.

Наши дѣла здѣсь идутъ очень уснѣшно. Многія экспедиціи переправились уже за Эбръ, и между *Логронью* и *Сарагоссою* соединились съ отрядомъ *Кабреры* на правомъ берегу Эбра и составляютъ теперь силу отъ 15 до 17,000 чел. Генералы *Донъ Базиліо Гарсіа*, *Маркизь Бобеда* и *Пробстъ Морено* а равно Ген. *Сансъ* ведутъ особенные отряды; они подвигаются частію въ *Ламанха* и съ тылу *Эспартеры*. Последній, съ 25 батал., 12 орудіями и 600 чел. конницы былъ въ походѣ къ *Бальмазедѣ*, которую Генералъ *Герге* велѣлъ обступитъ, однако долженъ былъ оставить осаду, по причинѣ превосходной силы *Эспартеры* и гарнизона *Бальмазеды*. *Эспартеро* между тѣмъ долженъ былъ поспѣшно возвратиться, какъ требовали того маневры упомянутаго Генерала. Между тѣмъ Генералъ *Герге* начеть формальную осаду *Бальмазеды* и уже вчера она сильно была заперта. Должно надѣяться что *Бальмазедѣ* чрезъ нѣсколько дней будетъ взята и потомъ начнется блокаровка *Португалетты*. Взятіе сего порта немедленно повлечетъ за собою паденіе *Бильбао*, которую мы сильно блокируемъ съ твердой земли; за нѣсколько дней гарнизонъ сдѣлалъ вылазку, но съ потерю отброшенъ Генераломъ *Люки*. Главная квартира Короля будетъ чрезъ нѣсколько дней отсюда перенесена. (A.P.S.Z.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 3-го Января.

Греческій Посланникъ при Портѣ Османской Г. *Зографосъ*, получилъ на дняхъ извѣстіе о наименованіи своемъ въ должность Министра иностранныхъ дѣлъ, вмѣсто Г-на *Рудгарта*, съ уведомленіемъ притомъ, что преемникомъ его назначенъ Г. *Трикупи*, бывшій Греческимъ Посланникомъ въ Лондонѣ.

лат 30 осzczędzać jak najmocniej wszelkie przesady, tak w Szwecyi jako i w Norwegii, znajdując się przecieź malkontenci. Wprawdzie nasz Król jest najstarszym z panujących teraz w Europie Monarchów, jednak nie istnie obawa o jego zgon prędki. Trzyma on mocną ręką berło, a nadewszystko ma wiele taktu w unikaniu swych przeciwników, tak wewnątrz, jak zewnątrz zgromadzenia stanów, a Szwecya nie była nigdy w stanie więcey kwitnącym, jak teraz. Polityka zresztą, również, jak i traktaty, są za wstąpieniem na tron syna Królewskiego.

— W dniu 26 b. m., Królewicz następca dawał wielki obiad, jako w dniu urodzin swego dostojnego oycy.

— Król mianował Hr. *Biörnstierna*, swego Posła przy dworze Angielskim, Kawalerem orderu Serafimów.

— Układy względem nowego traktatu handlowego między Szwecyą a Rossyą, nie dały się ukończyć w roku upłynionym, z tego powodu zostało ogłoszone rozporządzenie, że przez miesiące zimowe, dawniejszy traktat zostaje jeszcze w wykonaniu. (G. C.)

Д а н и я.

Копенгага, 30-го Стycznя.

Крól наш, mimo wiek podeszły, bo 70-letni, używa nacyzerstwieyszego zdrowia, i przewodniczy ośobiście naradom Ministrów.

— Przez reskrypt gabinetowy z d. 27 Grudnia postanowiono, że z dniem 1 maja 1843 r., ustaje Kompania Azyatycka ze wszelkimi służącymi jej przywilejami.

— Wiadomo jest wszystkim miłośnikom sztuk pięknych, że sławny rzeźbiarz *Thorwaldsen*, umyślił w Danii, w swoim rodzinnym kraju, założyć muzeum; zamiar jego podzielili ziomkowie z zapalem; zaczęto zgromadzać składki, które do 23 Stycznia r. b. już 36,700 reichstalarow wynosiły. (G.R.K.P.)

В ѣ о с н у.

Рzym, 20-го Стycznя.

Мówią tu głośno, że Jego Świątobliwość mianować będzie Kardynałami dwóch cudzoziemców, usilnie poleconych przez przyjaźne dwory, a to najpierwszym zaraz Konsystorzu. (G. R. K. P.)

Н и в з п а н і я.

Мадридъ, дня 27 Стycznя.

Слышаć, że Pan *Ofalia*, chciał raz jeszcze dnia wczorajszego upraszać Królową o uwolnienie od obowiązku, ale jego przyjaciela w tѣm mu przeszkodzili.

— Jenerał *Narvaez* otrzymał dowództwo nad wojskiem, przeznaczonem przeciwko *Bazylemu Garcia*. (G. C.)

Людю, 16 Стycznя.

Sprawy nasze idą tu dobrze. Kilka ekspedycyj przeszło już za Ebro, między *Logroño* i *Saragossą* potoczyły się już z oddziałem *Kabrery* na prawym brzegu Ebru i tworzą teraz korpus od 15 do 17,000 ludzi. Jenerałowie *Don Basilio Garcia*, *Margrabia Boveda* i *X. Moreno*, również Jenerał *Sanz* prowadzą pojedyncze oddziały; poruszają się one oczęścią ku *La Mancha* i ztytu *Esparterry*. Ostatni we 25 batalionow, 18 dział i 600 koni, znajdował się w pochodzie ku *Balmaseda*, którą Jenerał *Guergue* kazał osadzić, jednak był zmuszony, odstąpić od oblężenia, gdyż nie mógł tego dokazać z przewyższającą siłą *Esparterry* i załogi *Balmasedy*. Tymczasem jednak *Esparterro* znalazł się zmuszonym natychmiast cofnąć się, gdyż dwersye pomienionego korpusu *Guergue* tego wymagały. Jenerał ten rozpocznie tymczasem nanowu formalne oblężenie *Balmasedy* i miejsce to już wczora ściśle było zamkniętym. Trzeba się spodziewać, że *Balmaseda* za dni kilka będzie wzięta, a potem rozpoczniemy blokadę *Portugalletty*. Wzięcie tego portu koniecznie pociągnąć musi za sobą upadek *Bilbao*, które ściśle oblęgamy od lądu; jeszcze przed kilkoma dniami załoga zrobiła wycieczkę, jednak ze stratą cofniona została przez Jenerała *Luqui*. Główna kwatera Króla za dni kilka będzie zład przeniesioną. (A.P.S.Z.)

Т у р ц я.

Константинополь, д. 3 Стycznя.

Posłannik Grecki przy W. Porcie Pan *Zographos*, otrzymał w tych dniach wiadomość o mianowaniu swoim na urząd Ministra interesów zagranicznych na miejsce *P. Rudhart*, oraz o tѣm, że na jego następcę przeznaczono *P. Tricupi*, dotychczasowego Posłannika Greckiego w Londynie.

— Султанъ приказалъ, помощникамъ Улемовъ, вмѣсто турбановъ носить фески, почитая неприличнымъ, чтобы служители одѣвались какъ ихъ господа. Новымъ преобразованиемъ до сихъ поръ не подвергались только Улемы, посему кажется, что это только начало къ дальнѣйшимъ перемѣнамъ.

— Чтобы избѣгнуть на будущее время убытковъ и несчастій, подобно тому какъ при послѣднихъ морскихъ буряхъ, по приказанію Султана будутъ устроены у входа въ Черное море и въ разныхъ другихъ мѣстахъ, вмѣсто старыхъ недостаточныхъ, новые маяки на Европейскій манеръ. На содержаніе ихъ, плывущіе тамъ корабли, будутъ вносить небольшую сумму.

— Происшествія случившіяся въ Азіи и касающіяся тамошнихъ странъ, приближаются къ развязкѣ; слухи о предстоящемъ разрывѣ дружескихъ отношеній Султана съ *Мегмедомъ-Али*, умножаются; впрочемъ Порты спокойна и въ поступкахъ своихъ умѣренна, неизвѣстно однако, въ слѣдствіе ли это твердой надежды на иностранную помощь, или по довѣрію, какое она имѣетъ къ приверженности Азіатскаго народа. Хотя вооруженія съ ея стороны не прекращаются, но они производятся медленно и необозначены насильствомъ, въ которомъ упрекаютъ Египетскаго Пашу. Взаимные упреки и жалобы таковы, что трудно сказать кто правъ, или которая сторона желаетъ дѣйствительно войны. Французскій флотъ между тѣмъ въ томъ же количествѣ стоитъ у Левантскихъ береговъ и хотя и отплываетъ какой бригъ или габара во Францію, то вмѣсто того приходитъ другой военный корабль. Адмиралъ *Галлуа* живетъ еще на твердой землѣ но совершенно здоровъ. Онъ получилъ недавно инструкціи отъ Адмирала *Руссена*, предписывающіе какъ онъ можетъ во всякомъ случаѣ поступать у береговъ Малой Азіи, въ пользу Порты. Кажется, что Порты объявить немедленно виды свои на счетъ отношеній къ Азіи, ибо Натольскій Паша, какъ увѣряютъ, избранъ въ важную должность по здѣшнему управленію. Наиболее перемѣнъ надѣются по военной части, и даже именуютъ уже полки назначенные въ Малую Азію.

Яссы, 4-го Января.

По окончаніи выборовъ въ депутаты, Князь *Стурдза* открылъ вчера засѣданіе законодательнаго собранія. Изъ членовъ прежней оппозиціи Князь назначилъ нѣкоторыхъ въ высшія должности, и такъ въ области господствуетъ совершенное спокойствіе. Состояніе здоровья въ обоихъ Княжествахъ удовлетворительно; со вчерашняго числа наступилъ необыкновенный морозъ доходящій до 20 град. Напротивъ того въ нѣкоторыхъ мѣстахъ на правомъ берегу Дуная по сю сторону Балкана, свирѣпствуетъ моровая язва, и вновь появилась въ Сачѣ и Тульчинѣ. Въ Русцукъ съ 20 по 28 Ноября умерло отъ заразы 49 чело-
вѣкъ. (G. C.)

А л ж и р ь.

Войско *Абдель-Кадера* въ двухъ мѣстахъ вступило въ Французскія границы, дѣлая притѣсненія не только такъ называемымъ Нугазамъ и Кведъ Зейтунъ, но и двумъ другимъ поколѣніямъ. Алжирское Правительство тотчасъ предприняло всѣ возможные мѣры, чтобы удержать Эмира и наказать подобное нарушеніе трактата. Нѣтъ сомнѣній, что занятіе городовъ *Блidy* и *Колега* унизило бы гордость Эмира, но онъ столько расположилъ къ себѣ начальниковъ сихъ обоимъ городамъ, что теперь съ ихъ стороны скорѣе можно ожидать измѣны нежели помощи. Признаніе владѣнія Эмира, спокойствіе въ которомъ онъ оставался долгое время, деньи котораго собираетъ онъ отъ наложенной монополіи, все это значительно увеличило его вліяніе во всемъ краѣ, и это обстоятельство причиною, что война съ нимъ будетъ теперь затруднительнѣе, нежели до наступленія договора на *Тафинъ*. Въ Оранской провинціи упала торговля и вовсе нѣтъ земледѣлія; всѣ обороты зависятъ тамъ отъ агентовъ *Абдель-Кадера*. Новые его подданные въ *Тремecenъ*, промышленнѣйшемъ городѣ изъ всего бейлика, ни съ кѣмъ не могутъ торговать какъ только съ Мароко и то по предварительной за то уплатѣ Эмиру. Слышно, что въ слѣдствіе договора заключеннаго съ Мароко, всѣ выгоды прибережной торговли, будутъ исключительною собственностію *Абдель-Кадера*. (G. C.)

СВОДЪ РОССИЙСКИХЪ ЗАКОНОВЪ.

Мысль о приведеніи Законовъ въ одинъ составъ, о распредѣленіи ихъ по предметамъ, для удобнѣйшаго ихъ познанія и приложенія, столь проста и очевидна, что во всѣхъ почти Государствахъ, дѣло сіе признаваемо было настоящимъ и одною изъ первыхъ Государственныхъ нуждъ по мѣрѣ того, какъ многочисленность самыхъ Законовъ возрастала.

— Султанъ выдалъ распоряженіе, że помощники Улемовъ, вмѣсто турбановъ, mają nosić fezy, (rodzaj czapczki okrągłej, nakształt krymki), ponieważ nie przystoi, aby słudzy tak się ubierali, jak ich panowie. W nowych reformach, sami dotąd Ulemowie zostali nie-
tknięci, zdaje się więc, że to jest tylko początek do dalszych zmian.

— Aby uniknąć na przyszłość strat i nieszczęść, jakich doznano teraz przez ostatnie burze morskie, będą z rozkazu Sultana na wstępie do morza Czarnego i w różnych innych punktach, na miejscu starych niedostatecznych, zbudowane nowe wieże latarniowe, na sposób europejski. Na ich utrzymanie, płynące tam okręty, będą uiścić pewną niewielką opłatę.

— Zachodzące w Azji, a mocno dotyczące tamtych stron okoliczności, są blizkie rozwiązania: pogłoski o blizkiem zerwaniu stosunków przyjacielskich Sultana z *Mehmedem-Ali*, mnożą się; Porta jednakże jest spokojna i w postępowaniu swoim umiarkowaną, niewiadomo wszakże: czy to pochodzi z ubezpieczenia się na zagranicznę pomocy, czyli też z ufności, jaką ma w przywiązaniu do ludności Azyatyckiej. Wprawdzie nie ustają uzbrojenia z jej strony, ale te odbywają się powolnie i nie są nacechowane piętnem gwałtowności, od której postępowanie Baszy Egiptjskiego nie jest wolne. Wzajemne zarzuty i użalania się są tego rodzaju, że trudno powiedzieć: z której strony znajduje się słuszność, lub która ze stron pragnie rzeczywiście wojny. Flota Francuzka stoi tymczasem nie zmniejszona u brzegów Lewantu; bo chociaż odplynie czasami jaki bryg lub gabarra do Francji, przybywa na ich miejsce inny okręt wojenny. Admirał *Gallois* bawi jeszcze na lądzie, ale wyzdrowiał zupełnie. Otrzymał on właśnie nowe instrukcyje od Admirała *Roussin*, wskazujące mu postępowanie, jakiego w każdym razie przy brzegach Azji mniejszey ku dobru Porty trzymać się powinien. Zdaje się, że niedalekim jest czas, w którym Porta objawi widoki swoje względem stosunków w Azji, ponieważ Basza *Natolii*, jak zapewniają, został już mianowany na wysoki stopień w administracyi tutejszey. Najwięcej zmian spodziewają się w wydziale wojennym; wymieniają już nawet półki do Azji mniejszey przeznaczone.

Jassy, 4 go Stycznia.

Po ukończeniu wyborów na deputowanych, zagaif wczora Xiąże *Stourdza* posiedzenie zgromadzenia prawodawczego. Zpomiedzy członków dawniejszey oppozycyi, mianował Xiąże kilku na wyższe urzędy, jakoż panuje w kraju spokojność nayspełniejsza. Stan zdrowia w obu Xięztwach, nie do życzenia nie zostawia. Od dnia wczorayszego mamy mróz niepospolity, dochodzący do 20 stopni. Przeciwnie panuje powietrze morowe w kilku jeszcze punktach na prawym brzegu Dunaju z tej strony Bałkanu, i pokazało się nanowo w *Sacy* i *Tulcy*. W *Ruszcuku* umarło od 20 do 28 Listopada, 49 osób na powietrze morowe. (G. C.)

A L G I E R.

Woysko *Abdel-Kadera* wkroczyło na dwóch punktach w granicę territorium Francuzkiego, dopuściwszy się ucisku nie tylko przeciwko tak zwanym *Noughaz* i *Qued-Zeitun*, ale i przeciwko dwóm innym pokole-
niom. Rząd Algierski przedsięwziął natychmiast wszelkie w mocy jego będące środki, ażeby poskromić Emira i ukarać podobne pogwałcenie traktatu. Nie masz wątpliwości, że zajęcie miast *Blidy* i *Coleah*, położonyby namulec dumie Emira, lecz on intrygował już tyle u naczelników obu tych miast, że teraz prędczy zdrady z ich strony, aniżeli pomocy spodziewać się można. Przyznanie władztwa Emirowi, spokojność, w jakiej go przez tak długi czas pozostawiono, pieniądze, jakie przez narzucone monopolia zbiera, wszystko powiększyło znacznie wpływ jego w całym kraju, a ta okoliczność sprawia, że walka z nim będzie teraz trudniejsza, aniżeli była przed układami nad *Taifną*. W prowincyi *Oranu* znikł handel i niemasz żadney uprawy; wszystkie zapasy zależą tam od dowolności agentów *Abdel-Kadera*. Jego nowi poddani w *Tremecenie*, nayprzemysłniejszym mieście w całym beyliku, nie mogą z nikim innym prowadzić handlu, tylko z *Marokiem*, i to za poprzedniem opfáceniem się za to Emirowi. Słychać, że w skutku ugody, zawartej w Maroku, wszystkie korzyści handlu nadbrzeznego, będą wyłączną korzyścią *Abdel-Kadera*. (G. C.)

ZBIÓR PRAW ROSSYYSKICH.

Myśl zebrania praw w jedną całość, z podziałem na przedmioty, w celu łatwiejszego ich poznania i zastosowania, tak jest проста i jasna, że we wszystkich prawie krajach, w miarę pomnażającej się liczby ustaw, uznana została za niezbędną, za jedną z pierwszych potrzeb.

Понятія о семъ составѣ измѣнялись, колеблясь, между составленіемъ Уложенія *своднаго*, и составленіемъ Уложенія *исправленнаго*. Подъ именемъ перваго разумѣли, Сводъ Законовъ существующихъ, устроенныхъ въ видѣ Уложенія, но безъ всякихъ измѣненій въ существѣ ихъ. Подъ именемъ втораго всегда также разумѣли Сводъ Законовъ существующихъ, устроенныхъ въ видѣ Уложенія, но притомъ съ *дополненіемъ и исправленіемъ* *)

Въ Россіи мысль о единообразномъ и правильномъ составѣ Законовъ, сдѣлалась постоянною мыслию со временъ ПЕТРА Великаго; но исполненіе ея, послѣ многихъ безуспѣшныхъ усилій, представлено было нынѣ счастливо царствующему Государю Императору. На семъ обширнѣйшемъ поприщѣ является знаменитый Государственный мужъ нашего времени, соединяющій въ себѣ и вѣрный взглядъ на общественныя потребности и даръ законодательнаго слога.

Каждый Русскій догадается, что я разумю здѣсь Дѣйствительнаго Тайнаго Совѣтника Михаила Михайловича Сперанскаго, коего важныя услуги Отечеству всемъ известны. Въ юныхъ лѣтахъ изучилъ онъ Математическія и Богословскія Науки, Греческія, Латинскія **) и многіе новѣйшіе языки; цвѣтущее время своей жизни провелъ въ занятіяхъ государственныхъ дѣлами; всматривался въ надобности Имперіи и углублялся въ Законы своего Отечества; обратясь къ познанію Римскаго Права, извѣдалъ достоинства и даже мелкія подробности онаго, былъ также свидѣтелемъ хода Французской Кодификаціи, коей Секретарь Локре сообщилъ ему всѣ матеріалы. Наконецъ ознакомившись съ Прусскимъ и Австрійскимъ Кодексами, приступилъ по волѣ Государя Императора къ исполненію предпріятію; составленію Россійскаго Свода.

Среди неусыпныхъ трудовъ надъ симъ твореніемъ, чувствовалъ онъ необходимость ближе вникать въ ученое Законодѣніе Европы, и въ продолженіе нѣсколькихъ лѣтъ сряду, отправляясь въ чужіе края для возстановленія разстроенаго трудами здоровья, онъ въ то же время въ дружескихъ бесѣдахъ съ ученѣйшими Германскими Законодѣдцами и Философами: Савиньи, Бинеромъ, Гегелемъ и другими, постигалъ духъ и направленіе Нѣмецкой учености, но какъ Государственный человѣкъ, не увлекался отвлеченною мечтательностью, умѣлъ заимствовать одно хорошее и полезное.

Дѣятельнымъ сотрудникомъ на семъ пути имѣлъ онъ Тайнаго Совѣтника Михаила Андреевича Балугьянскаго. Обширная сего мужа начитанность, основательное знаніе Исторіи и прочихъ Государственныхъ наукъ, глубокаго свѣденія въ знатнѣйшихъ Законодательствахъ просвѣщенной Европы, постоянное слѣдованіе за ходомъ Юридическихъ наукъ въ Германскихъ Университетахъ и проницательный практической умъ, доставили ему возможность ознакомить ея съ настоящими потребностями при составленіи Сводовъ. Плоды изслѣдованій сихъ мужей отражаются едва не во всякой главѣ Россійскаго Свода, хотя почерпнутаго изъ истинныхъ Отечественныхъ источниковъ.

Въ 31 день Января 1826 года, состоялся вѣчно-незабвенный указъ, коимъ Его Императорскому Величеству благоугодно было дѣло составленія Свода Законовъ принять въ свое особенное и непосредственное видѣніе и преобразовать бывшую комиссію во II-е Отдѣленіе Собственной Канцеляріи. Сіимъ же Указомъ повелѣно составить Сводъ существующихъ Законовъ, безъ всякихъ измѣненій въ ихъ существѣ.

Воля Великаго Монарха приведена въ исполненіе съ неизмѣрною скоростію. Въ 1832 году Россія получила 15 томовъ Свода Законовъ, и когда осталая Европа колеблется еще, разсуждаетъ и споритъ, Россія гордится уже Сводомъ своимъ едва не по всемъ частямъ Государственнаго Управленія и даже по такимъ, о коихъ не успѣли еще и подумать иностранныя Державы. Кромѣ: 1) Учрежденій, 2) Гражданскихъ и 3) Уголовныхъ Уложеній, которыми доселѣ занимались исключительно иностранныя Государства, мы имѣемъ Уложенія: внутренняго благоустройства и благочинія, также Законы о многочисленныхъ отрасляхъ финансоваго управленія. Важность сего поучительнаго для цѣлой Европы Свода и преодоленные имъ препятствія, лучше умѣли постигнуть и оцѣнить французскіе журналы, нежели нѣмецкіе, которые болѣе прославляютъ его технику, нежели существенное превосходство. (Ж. М. Н. П.)

Rozmącie poymowano takową całość, wahano się między ułożeniem Kodexu zgodności, a utworzeniem Kodexu poprawionego: Pod nazwiskiem pierwszego rozumiano zbiór praw istniejących, ułożonych w kształcie kodexu, bez żadnej zmiany ich treści. Pod nazwiskiem drugiego rozumiano także zbiór praw istniejących, w kształcie kodexu ułożonych, lecz przytém uzupełnionych i poprawionych. *)

W Rosyi myśl o jednostaynym i systematycznym zebraniu praw, stała się ciągłą myślą od czasów PIOTRA Wielkiego; lecz wykonanie jej, po wielu bezskutecznych usiłowaniach, zostawioném było dziś szczęśliwie Panującemu CESARZOWI JEJÓ MOŚCI. W tym obszernym zawodzie odznaczył się znamenity mąż stanu, naszego wieku, obdarzony zarówno i pewnym rzutem oka na potrzeby narodowe, i darem prawodawczego wystowienia.

Każdy Rossyanin domyśli się, że tu mówię o Rzeczywistym Radzcy Taynym Sperańskim, którego znakomite w odczynnie zasługi powszechnie są wiadome. W młodoctwym wieku swoim kształcił się w naukach matematycznych i teologicznych, oraz w językach Greckim i Łacińskim **), jako też w wielu nowszych językach; kwitnący wiek życia swego spędził w służbie Rządowej; zapatrywał się na potrzeby Cesarstwa i zgłębiał prawa swojej oyczyzny; obeznając się z Prawem Rzymskim badał zalety, a nawet drobne szczegóły, był także świadkiem biegu układania Kodexu Francuzkiego, gdyż Locre udzielił mu wszelkich w tej mierze materyałów. Nakoniec, obeznawszy się z Kodexami Prusskim i Austryackim, przystąpił z woli NAYJAŚNIEYSZEGO PAŃA do olbrzymiego przedsięwzięcia: ułożenia Zbioru Praw Rossyjskich.

W ciągu niezmordowanej pracy nad tém dziełem, czuł Sperański potrzebę zgłębienia dokładnej teoryi Prawoznawstwa Europejskiego, i dla tego przez ciąglat kilku wyjeżdżając za granicę, dla poratowania skutkiem pracy nadwątłego zdrowia, w przyjacielskim pożyciu z uczonemi niemieckimi prawnikami i filozofami; jakoto: Sawinim, Binerem, Heglem i innymi, śledził ducha i dążność niemieckiej uczoności, a jako mąż stanu, nie unosząc się abstrakcyjnymi marzeniami, umiał korzystać jedynie z tego, co jest dobrém i pożytecznym.

Czynnym współpracownikiem jego w tym zawodzie był Radzca Tayny Balugjański. Obszerua znajomość dzieł prawnych tego męża, gruntowna biegłość w Historii i innych politycznych naukach, głęboka znajomość znaczniejszych prawodawstw cywilizowanej Europy, ciągłe śledzenie postępów nauk prawniczych w Uniwersytetach Niemieckich i przenikliwy rozum praktyczny, nastęrczyły mu możność obeznania się z istotnymi potrzebami, jakich układanie zbiorów praw wymaga. Owoce badań tych mężów dają się widzieć niemal w każdym rozdziale zbioru Praw Rossyjskich, aczkolwiek czerpanego z prawdziwych oyczystych źródeł.

W dniu 31 Stycznia 1826 roku ogłoszony został pamiętny nazawsze Ukaz, przez który NAYJAŚNIEYSZY PAŃ, prace około ułożenia zbioru praw, raczył zachować swemu szczególnemu i bezpośredniemu kierunkowi, a była Komisją Praw zamienić w II-gi Wydział Swojej własnej Kancellaryi. Przez tenże Ukaz poleconém zostało ułożenie zbioru praw obowiązujących, bez żadnych zmian w ich treści.

Wola Wielkiego MONARCHY wykonaną była z trudną do uwierzenia prędkością. W roku 1832 otrzymała Rossya 15 tomów Zbioru Praw, a kiedy reszta Europy jeszcze się waha, rozprawia i spiera, Rossya szczyści się już zbiorem praw swoich we wszystkich niemal gałęziach Administracyi krajowej, i w tych nawet, o których w innych zagranicznych Państwach jeszcze ani pomysłano. Oprócz 1) Urządzeń, 2) Cywilnych i 3) Karanych Kodexów, nad któremi wyłącznie pracowa, no dotąd za granicą, my posiadamy Kodexa przepisów, dotyczących wewnętrznego porządku i policyi, tudzież prawa w materyach licznych gałęzi administracyi skarbowej. Ważność tego nauczającego dla całej Europy zbioru praw i pokonane w nim trudności, lepiej umiały pojąć i ocenić dzienniki francuzkie, aniżeli niemieckie, które wychwalają raczej jego część techniczną, jak istotną zaletę. (D. M. N. O.)

*) Обзорніе историческихъ свѣдѣній о Сводѣ Законовъ. С. Петербургъ, 1833 года, стр. 69.

**) Имѣемъ его переводъ съ Латинскаго на Россійскій языкъ книги Тома Кемпійскаго: De imitatione Christi.

*) Rys wiadomości historycznych o zbiorze praw. Petersburg 1833 stron. 69.

**) Mamy jego przekład z Łacińskiego na Rossyjski język księgi Tomazsa à Kempis: De imitatione Christi.